

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek

Nazwisko: Gadzała

Miejsce urodzenia: Jagodzin (pow. Luboml, woj. Wołyń)

Data urodzenia: 09-03-1913

Imię ojca: Tomasz

Imię matki: NN

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Wpis dotyczący Franciszka Gadzały figuruje w "Księdze głównej więźniów śledczych" Więzienia na Zamku w Lublinie z 1944 r. pod poz. 1232 - oskarżony o przestępstwo z art. 88 KPK; dnia 24.09.1944 Sąd Wojskowy Garnizonu Lubelskiego wydał wyrok w jego sprawie. W dniu 15.11.1944 Franciszek Gadzała został rozstrzelany (była to jedna z pierwszych egzekucji wykonanych w Więzieniu na Zamku po wojnie). Według wpisu w księdze więziennej, Fr. Gadzała był rolnikiem, przed aresztowaniem mieszkał w m. Okopy (pow. Chełm).</p>	<p>IPN Lu 3/18, poz. 1232.</p>	
<p>Akta osobowe więźnia karnego, prowadzone przez Więzienie na Zamku w Lublinie w okresie od 24.09.1944 do 15.11.1944, dotyczące Franciszka Gadzały. Znajduje się w nich odpis wyroku Sądu Wojskowego Garnizonu Lubelskiego z dnia 05.11.1944, w którym stwierdzono: "(...) oskarżony Gadzała Franciszek, syn Tomasza brał udział w związku mającym na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, ponadto w Chełmie w czasie od dnia 11 do 13 września 1944 r., a więc w czasie wojny przechowywał u siebie bez prawnego zezwolenia aparat radiowy nadawczo-odbiorczy, którym nadawał szyfrem depesze do Londynu, czym popełnił przestępstwo z art. 1 i 6 wyż. cyt. Dekretu [tj. Dekretu PKWN z dnia 30 października 1944 o Ochronie Państwa]". Sąd uznał go winnym zarzucanych mu przestępstw i skazał go na karę śmierci, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek całego mienia. W materiałach znajduje się również "Protokół wykonania wyroku śmierci" na Franciszku Gadziale - został on rozstrzelany dnia 15.11.1944 o godz. 15.00.</p>	<p>IPN Lu 3/71 (2/61/44, XIIa/31).</p>	

W "Inwentarzu akt" sygn. III KW MO/WUSW Lublin, pod poz. 5690 wpisano Franciszka Gadzałę oraz dwie inne osoby, których dotyczyły zarchiwizowane materiały. Jak wynika z zapisów inwentarzowych, dokumenty odnoszące się do Fr. Gadzały pierwotnie złożono w archiwum w dniu 09.04.1951, wpisując je do "Inwentarza akt sygn. ŚI" [akta "śledcze"] pod poz. ŚI-1409, następnie przerejestrowano je pod sygn. 5690/III. Akta te zostały zniszczone za Protokołem brakowania akt Nr 81/73 z dnia 22.02.1973 - jako uzasadnienie do ich zniszczenia wpisano: "upłynął termin przechowywania". Według zapisu we wspomnianym Protokole brakowania, była to dokumentacja z 1944 r.

Akta o sygn. 5690/III (poprz. sygn. ŚI-1409) zostały zniszczone. Wpis na podstawie zapisów ewidencyjnych.

Według zachowanych zapisów kartoteczno-ewidencyjnych Franciszek Gadzała "po wyzwoleniu Lubelszczyzny działał w konspiracyjnej org[anizacji]. Praca ta polegała na przekazywaniu drogą radiową informacji dla emigracyjnego rządu londyńskiego [posługiwał się pseudonimem >Marzec<]". Materiały tej sprawy, prowadzonej w 1944 r., odnoszącej się do Franciszka Gadzały oraz dwóch innych osób, złożono w archiwum Wydz. "C" KW MO Lublin w dniu 28.10.1974, pod sygn. 14576/III. Na początku stycznia 1990 r. akta te zostały przekazane Okręgowej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie.

Akta o sygn. 14576/III KW MO/WUSW Lublin przekazano w 1990 r. do OKBZpNP w Lublinie. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Materiały zawierają notatki "z opracowania pod względem ewidencyjno-operacyjnym" akt śledczych/więziennych (zarchiwizowanych pod sygn. archiwalną "III"), odnoszących się do osób osadzonych w Więzieniu na Zamku w Lublinie, skazanych na karę śmierci - w związku z przekazaniem tej dokumentacji do OKBZpNP w Lublinie na pocz. 1990 r. Zawarto tu m.in. notatkę na temat akt o sygn. 14576/III KW MO Lublin, odnoszących się do Franciszka Gadzały oraz dwóch innych osób, w której odnotowano: "W/w po wyzwoleniu Lubelszczyzny działali w konspiracyjnej org[anizacji]. Praca ich polegała na przekazywaniu drogą radiową informacji dla emigracyjnego rządu Londyńskiego".

IPN Lu 0374/24.

Dokumentacja obejmuje fotografie kwater cmentarza przy ul. Unickiej w Lublinie, na których znajdują się groby zamordowanych w Więzieniu na Zamku w Lublinie, a wśród nich fotografię grobu Franciszka Gadzały.

Dar osoby prywatnej.